

DOKUMENT O NABAVNI POLITIKI KNJIŽNICE IVANA TAVČARJA ŠKOFJA LOKA

KNJIŽNICA
IVANA TAVČARJA
ŠKOFJALOKA

Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka

Šolska ulica 6

4220 Škofja Loka

T 04 51 12 500

<http://www.knjiznica-skofjaloka.si>

Kazalo

NAMEN DOKUMENTA O NABAVNI POLITIKI	3
POSLANSTVO KNJIŽNICE	3
ZAKONSKE PODLAGE IN DOKUMENTI	3
BISTVO IZBORA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	3
RAZNOLIKOST ZBIRKE	4
LOKALNA SKUPNOST	4
DELOVANJE KNJIŽNICE	5
PODROČJE MATIČNE KNJIŽNICE	5
PODROČJE KRAJEVNIH KNJIŽNIC	5
ODGOVORNOST ZA IZBOR GRADIVA	6
KRITERIJI IZBORA	6
DAROVI	7
KNJIŽNIČNA ZBIRKA - IZHODIŠČA	7
KNJIŽNIČNA ZBIRKA ZA ODRASLE	7
LEPOSLOVJE	8
STROKOVNO GRADIVO	8
ZBIRKA ODDELKA ZA OTROKE IN MLADINO	8
GRADIVO V TUJIH JEZIKIH	9
E-KNJIGE IN E-VIRI	9
ZEMLJEVIDI IN OSTALO KARTOGRAFSKO GRADIVO	9
DOMOZNANSKA ZBIRKA	9
SERIJSKE PUBLIKACIJE	10
PRIROČNA ZBIRKA	10
ZVOČNI POSNETKI	10
VIDEO POSNETKI	10
POTUJOČA KNJIŽNICA	11
VREDNOTENJE ZBIRKE IN ODPIS GRADIVA	11
ZAMENJAVA IN VEZAVA GRADIVA	11
PREGLEDOVANJE NABAVNE POLITIKE	12

NAMEN DOKUMENTA O NABAVNI POLITIKI

Dokument je namenjen financerjem, založnikom, širši javnosti, predvsem pa našim uporabnikom. V dokumentu je zapisano, kakšno gradivo kupujemo in katere kriterije upoštevamo pri izboru gradiva. V dokumentu so konkretna navodila za dopolnjevanje in oblikovanje knjižnične zbirke z nakupom in darovi. Zaposlenim predstavlja vodilo za premišljeno, strokovno utemeljeno in finančno učinkovito nabavo. Dokument je izhodišče za načrtovanje letnega nakupa gradiva in je javno dostopen. Ministrstvo za kulturo kot delni financer nakupa knjižničnega gradiva pričakuje jasno opredeljeno nabavno politiko.

Realizacija letnega nakupa in doseganje standardov pa je odvisno od količine sredstev, ki jih bodo knjižnici zagotovile občine ustanoviteljice in Ministrstvo za kulturo RS.

POS LANSTVO KNJIŽNICE

Splošna Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka želi na območju svojega delovanja vse prebivalce informirati in hkrati zadovoljiti njihove potrebe po izobraževanju, raziskovanju, kulturi, razvedrilu in razvijanju pismenosti. Za doseg tega namena mora zagotavljati raznovrstno gradivo v različnih oblikah. Slediti mora razvoju novih oblik gradiva in novih načinov dostopa do informacij. Svoje uporabnike seznanja z dosežki preteklega in sedanjega ustvarjanja in tako spodbuja nova raziskovanja. Pri uporabnikih razvija in utrjuje bralno kulturo in sodeluje pri informacijskem opismenjevanju. Knjižnica omogoča dostop do informacij in se tako vključuje v proces vseživljenjskega učenja. Zaradi teh razlogov je knjižnica zelo pomembna za delovanje svoje okolice in njenih prebivalcev.

ZAKONSKE PODLAGE IN DOKUMENTI

Knjižnično zbirko oblikujemo v skladu z zakonskimi in strokovnimi priporočili:

- Zakon o knjižničarstvu, Ur. l. RS 87/2001 in 96/2002,
- Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ZUJIK), Ur. l. RS 96/2002,
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic, Ur. l. RS 29/2003,
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, Ur. l. RS 73/2003,
- Odlok o ustanovitvi knjižnice Ivana Tavčarja Škofja Loka, Ur. l. RS 57/2013,
- Standardi za splošne knjižnice 2005 – 2015 (Nacionalni svet za knjižnično dejavnost, 2005),
- Nacionalni program za kulturo 2014 – 2017,
- Strategija razvoja splošnih knjižnic 2013 – 2020,
- Manifest o splošnih knjižnicah, 1994 (posodobljen 2009) IFLA/UNESCO.

BISTVO IZBORA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V skladu s svojim poslanstvom mora knjižnica uporabnikom zagotavljati dostop do vseh vrst informacij in gradiva, čeprav je lahko vsebina gradiva sporna, neortodoksna ali nesprejemljiva za ostale. Knjižnično gradivo uporabnikom omogoča, da se s pomočjo pridobljenih informacij

lažje odločajo in delujejo v svojem okolju. Sama zbirka se mora nujno prilagajati nenehnim spremembam okolja v katerem deluje. Upravljanje zbirke je odvisno od sprememb na trgu ter potreb in zahtev uporabnikov knjižnice. Oblikovanje zbirke je zahteven in dolgoročen proces, ki se izvaja v skladu z zakonskimi določili, strokovnimi priporočili in finančnimi omejitvami. Zato se bo nabavna politika periodično evalvirala in dopolnjevala, da bo zbirka ustrezala potrebam skupnosti.

RAZNOLIKOST ZBIRKE

Knjižnično gradivo je izbrano za posameznika, skupine in organizacije. Nudi jim pomoč pri reševanju vsakodnevnih problemov in povečuje kvaliteto življenja vsem članom skupnosti. Finančni okviri, prostorske omejitve in lokalne potrebe knjižnico omejujejo pri nabavi gradiva. Tako se knjižnica izogiba nabavi zelo strokovnega in lokalno ozko vezanega gradiva, saj si tega lahko uporabniki priskrbijo s pomočjo medknjižnične izposoje ali ga dobijo direktno v večjih knjižnicah, ki tovrstno gradivo nabavljajo. Vsi prebivalci lokalne skupnosti lahko preko interneta pregledujejo zalogo knjižnice, s pomočjo vzajemnega bibliografskega sistema COBISS.

LOKALNA SKUPNOST

Proučevanje lokalne skupnosti je osnova za izbor knjižničnega gradiva. Dobro poznavanje lokalne skupnosti omogoča knjižnici, da bo bolje služila svojim uporabnikom. Pri tem je zelo pomemben razvoj knjižnične zbirke, ki mora odražati spreminjanje interesov njenih uporabnikov. Knjižnica Ivana Tavčarja Škofja Loka je splošna knjižnica, ki izvaja knjižnično dejavnost za 41.861 prebivalcev na območju Občin Škofja Loka, Gorenja vas–Poljane, Železniki in Žiri (podatki stat.si na dan 1.1.2015). Posamezniki v okviru teh občin imajo različno ekonomsko, etično, izobrazbeno in versko ozadje. Večina prebivalcev živi v mestih. Knjižnica pokriva tudi podeželje, kjer imajo prebivalci drugačne potrebe kot tisti v mestih. Razlike v interesu in starosti uporabnikov želi knjižnica upoštevati v največji meri, srečuje pa se tudi s finančnimi omejitvami.

Občina	Število prebivalstva	
	skupaj	do 15. leta
Škofja Loka	22.912	3.823
Gorenja vas-Poljane	7.380	1.550
Železniki	6.742	1.189
Žiri	4.827	818
CSS		
Skupaj	41.861	7.380

Velik poudarek daje knjižnica otrokom in mladostnikom, saj se njihova bralna kultura šele razvija. Pomembno je tudi njihovo izobraževanje, saj bodo le dobro informirani in izobraženi posamezniki prispevali svoj delež k razvoju lokalne skupnosti. Delež mladega prebivalstva do 15 let znaša v naših občinah 17,63%, kar je višje od slovenskega povprečja, ki znaša 14,77%. Predšolski in šolski otroci predstavljajo skoraj 40% vseh članov, ki so vpisani v našo knjižnico. Ta dejstva upoštevamo pri nakupu gradiva in ostalih dejavnostih, ki jih izvajamo.

DELOVANJE KNJIŽNICE

V knjižnici je zaposlenih 15,1 strokovnih delavcev, 2 zaposlena v administraciji ter 1 čistilka. Za vzdrževanje računalniškega sistema ima knjižnica zunanjega izvajalca. Prav tako čiščenje v dveh enotah izvaja zunanji servis. Za manipulativno delo ima knjižnica občasno zaposlene tudi delavce preko programa javnih del (v letu 2015 – 2 zaposlena).

Knjižnica deluje na osmih (8) lokacijah:

- Škofja Loka - ločena oddelka za odrasle (6 dni – 56 ur/teden)
ter za otroke in mladino (6 dni – 46 ur /teden)
- Trata, (3 dni – 15 ur/teden)
- Poljane, (2 dneva – 12 ur/teden)
- Gorenja vas, (3 dni – 18 ur/teden)
- Sovodenj, (1 dan – 3 ure/teden)
- Žiri, (4 dni – 20 ur/teden)
- Železniki, 4 dni – 20 ur/teden).

PODROČJE MATIČNE KNJIŽNICE

Matična knjižnica pokriva območje Občine Škofja Loka, hkrati pa je tudi vir gradiva in informacij za ostale manjše organizacijske enote. To so krajevne knjižnice v treh manjših občinah. Knjižnično mrežo sestavlja šest organizacijskih enot in eno izposojevališče. Širok izbor knjižnega in neknjižnega gradiva temelji na postavki, da zadovolji različne okuse, zahtevnost branja, jezike in interese vseh uporabnikov različnih starostnih skupin.

Potrebno je omeniti dnevne migracije prebivalstva, ki vsakodnevno prihaja v občino Škofja Loka. Tu gre predvsem za srednješolce, ki obiskujejo Gimnazijo Škofja Loka in Šolski center Škofja Loka. Dijaki za svoje izobraževanje vedno lahko uporabijo matično knjižnico, ki ima številne naslove strokovnega gradiva, ki jih za krajevne knjižnice ne nabavljamo. Prav tako se veliko odraslih vozi na delo v Škofjo Loko (večja podjetja: LTH Casting d.o.o., Knauf Insulation Škofja Loka, Šibo G. d.o.o.,...) ali naprej v večja mesta, a jih pot vodi skozi Škofjo Loko. Tudi ti uporabniki se laže poslužijo možnosti izposoje gradiva v Škofji Loku, saj so bolj mobilni.

PODROČJE KRAJEVNIH KNJIŽNIC

Interesi in potrebe uporabnikov krajevnih knjižnic se nekoliko razlikujejo od potreb uporabnikov matične enote in temu je prilagojena tudi nabavna politika. Vsaka krajevna knjižnica služi potrebam svoje okolice in zadovoljuje potrebe uporabnikov z različnimi priročniki in leposlovjem. Pri leposlovju knjižnica skrbi, da krajevne knjižnice svoje zbirke širijo s kvalitetnim gradivom in različnimi zvrstmi. Knjižnične zbirke teh enot nimajo globine in obsega matične knjižnice, saj je število uporabnikov manjše, prav tako pa so finančno šibkejše. Njihovi uporabniki lahko dostopajo do zahtevnejšega gradiva v matični knjižnici. Pri nabavi leposlovja skuša knjižnica zadovoljiti standard, da v letnem prirastu nabavi 15% naslovov gradiva, katerega izdajo je podprla Javna agencija za knjigo. Na podlagi analize uporabnikov imamo v krajevnih knjižnicah zelo velik odstotek aktivnih članov med mladimi do 15 leta in upokojenci. To je del prebivalstva, ki je slabše mobilni in se redkeje odpravi v matično knjižnico. Zato pri nabavi upoštevamo tudi ta kriterij.

ODGOVORNOST ZA IZBOR GRADIVA

Pri izboru gradiva odgovornost prevzameta direktor in zaposleni v oddelku nabave. Nabavna služba mora spremljati novosti in celotno ponudbo knjižnega in neknjižnega gradiva na domačem trgu. Pri nakupu gradiva se upoštevajo predlogi sodelavcev in uporabnikov knjižnice.

KRITERIJI IZBORA

Vse kupljeno gradivo, pa tudi darovi, morajo ustrezati določenim pogojem in kriterijem. Gradivo je lahko uvrščeno v knjižnično zbirko, ne glede na to ali zadovoljuje vse spodaj naštete kriterije in standarde. Pri izboru knjižničnega gradiva upoštevamo sledeče kriterije:

- uveljavljenost avtorja, urednika, založnika, ilustratorja, režiserja, producenta,
- zanesljivost in točnost informacij v gradivu,
- aktualnost informacij, ki jih prinaša gradivo,
- globino zastopanosti posameznega področja,
- primernost glede na starostno stopnjo, oz. za katero skupino uporabnikov je gradivo primerno,
- estetska vrednost,
- oblika formata in možnost uporabe,
- trajna vrednost ali le začasna pomembnost gradiva,
- jezik, v katerem je gradivo napisano, razumljivost, čitljivost (kvaliteta prevoda),
- ali je gradivo pomembno za lokalno skupnost oziroma ima domoznanski značaj,
- cena in možnost dostopa na trgu,
- možnost kroženja znotraj obstoječega knjižničnega sistema,
- odnos do obstoječega gradiva v knjižnični zbirki,
- je gradivo subvencionirano iz strani Javne agencije za knjigo RS ali pa je izšlo s pomočjo katerega izmed ministrstev RS.

Za izbor in pridobivanje gradiva zaposleni v nabavi uporablja naslednja orodja:

- ogledne izvode,
- domače in tuje založniške programe, knjižne in knjigotrške kataloge, reklamna gradiva,
- predstavnike založb (predstavitve novosti),
- pisne ponudbe, ponudbe po telefonu in elektronski pošti,
- knjigarne, antikvariate, knjižne sejme in knjigotrške razstave,
- spletne knjigarne (spletno naročanje),
- prednaročniške prospekte založnikov,
- ocene v dnevnem tisku,
- bibliografije (nacionalne in specialne),
- avtorje,
- CIP zapise (knjige v tisku).

DAROVI

Knjižnica sprejema tudi darove, ki morajo biti v dobrem stanju. Darovi, ki zadovoljijo kriterije (so enaki kot pri nakupu), knjižnica uvrsti v svojo knjižnično zbirko. Knjižnica zanje postavi svoje omejitve:

- edini lastnik darovanega gradiva je knjižnica,
- knjižnica zadnja odloča o uporabi darov,
- knjižnica ima izključno pravico, da odloči o pogojih uporabe in dostopnosti darov za uporabnike.

KNJIŽNIČNA ZBIRKA – IZHODIŠČA

Glede na 11. čl. Pravilnika o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe, (Ur. l. RS št. 73/03) in Standarde za splošne knjižnice, 2005 (veljavnost podaljšana do maj 2017), mora knjižnica v svojih enotah ob upoštevanju števila prebivalcev (stanje 1.1.2015) zagotavljati naslednje število gradiva:

<i>enota</i>	<i>št. enot gradiva</i>	<i>št. prebivalcev</i>
Škofja Loka	91.648 + (9.165 AV) = 100.813	22.912
Trata	19.000 + (1.900 AV) = 20.900	4.750
Gorenja vas	19.160 + (1.916 AV) = 21.076	4.790 (7.380)
Poljane	10.376 + (1.038 AV) = 11.414	2.590
Sovodenj	<i>ni standarda - upoštevano pri GV</i>	540
Železniki	26.968 + (2.697 AV) = 29.665	6.742
Žiri	19.308 + (1.931 AV) = 21.239	4.827
SKUPAJ	205.107	41.861

Navedene številke ne zajemajo števila serijskih publikacij!

KNJIŽNIČNA ZBIRKA ZA ODRASLE

Knjižnica naj bi glede na svojo vrsto vsako leto dopolnila knjižnično zbirko z letnim prirastom najmanj 250 izvodov knjig na 1000 prebivalcev in najmanj 25 izvodov neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, seveda pod pogojem, da zbirka že ustreza standardom. Matična knjižnica naj bi imela vsaj 100 tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska. Glede sestave gradiva naj bi knjižnica dosegala standard 60% naslovov strokovnega gradiva in 40% naslovov leposlovja. Med to zbirko naj bi bilo 30% naslovov za mladino. (Standardi za splošne knjižnice, 2005). Ta dva standarda naša knjižnica že dosega. Knjižnica nabavlja gradivo, ki je za uporabnike zanimivo in aktualno. Prednost pri nakupu ima gradivo v slovenskem jeziku, predvsem zaradi krčenja sredstev namenjenih za nakup gradiva.

Knjižnica nabavlja vse vrste gradiva, ne glede na njegov medij. Potrebno je izpostaviti hudo prostorsko omejitev matične knjižnice v Škofji Loki, saj neknjižnega gradiva ne more ustrezno hraniti, kaj šele ustrezno ponuditi svojim uporabnikom. Tako je pri nabavi tega gradiva že vrsto let omejena in zaostaja za standardi. Tako bi morala knjižnica imeti 0,4 izvode neknjižnega gradiva na prebivalca. To pomeni, da bi morala knjižnica vrsto let nabavljati vsaj 40 izvodov

neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev. To je za knjižnico v okviru sedanjih finančnih in prostorskih omejitev žal nemogoče.

LEPOSLOVJE

Knjižnična zbirka vsebuje širok obseg domačih, tujih in klasičnih leposlovnih del in zajema vse zvrsti. Knjižnica se trudi, da nakup vsebuje leposlovna dela, ki so zanimiva za lokalno skupnost in zadovoljujejo različne interese in bralno zahtevnost uporabnikov. Knjižnica naj bi imela v vseh svojih organizacijskih enotah vsaj 15% naslovov publikacij v javnem interesu, to so knjige subvencionirane s strani Javne agencije za knjigo RS. Pri nabavi leposlovja se zato upošteva tudi ta kriterij. Tako se uveljavlja izvirna slovenska ustvarjalnost in gradivo z zahtevnejšimi vsebinami. Potrebno bo večje število let, da bo knjižnica ta standard dosegla v svojih krajevnih knjižnicah.

STROKOVNO GRADIVO

Pri nakupu strokovnega gradiva, knjižnica pazi, da gradivo vsebuje vsaj osnovno znanje predmetnega področja, ki ga opisuje. Omogoča dostop do gradiva, ki:

- se nanaša na določeno tematsko oziroma predmetno področje,
- predstavlja različne poglede na določeno tematsko področje,
- vsebuje uporabne informacije,
- spodbuja vseživljenjsko učenje,
- povečuje znanje uporabnikov o lokalni skupnosti, pokrajini, državi in svetu,
- podpira podjetniški, kulturni, razvedrilni in splošni interes skupnosti,
- povečuje intelektualno, estetsko, kreativno in duhovno plat uporabnikov,
- pomaga učencem, dijakom in študentom pri šolanju.

Knjižnica ni zavezana k nakupu učbenikov, ki podpirajo šolski učni načrt, saj so za to pristojne druge knjižnice. Kljub temu nekateri učbeniki postanejo del knjižnične zbirke, saj jedrnato in preprosto predstavijo tematiko nekega področja. Knjižnica omogoča tudi dostop do uradnih dokumentov, ki so pomembni za posameznika in lokalno skupnost. To so dokumenti, ki jih izdajajo upravni organi na državni in lokalni ravni in so povezani z izvajanjem njihovih upravnih funkcij.

ZBIRKA ODDELKA ZA OTROKE IN MLADINO

Knjižnica se trudi, da bi mladi bralci pridobili vseživljenjsko bralno navado. Gradivo mora zadovoljiti informacijsko, izobraževalno, kulturno in razvedrilno potrebo otrok in mladostnikov. Gradivo za otroke je na različnih medijih. Zbirka vsebuje tudi gradivo, ki je v praksi bolj uporabno za odrasle, a se nanaša na otroke in mladostnike. V zbirko vključujemo gradivo, ki podpira predšolski in šolski učni načrt in nudi pomoč pri proučevanju otroške literature. Pri nabavi leposlovja za otroke in mladino dajemo prednost izvirnim slovenskim delom.

GRADIVO V TUJIH JEZIKIH

Knjižnica nabavlja gradivo v tujih jezikih z namenom, da se zadovolji potrebe uporabnikov po izobraževanju in razvedrilu. Gre za gradivo v jezikih, ki jih uporabljajo naši uporabniki. V večji meri gre za gradivo v angleškem jeziku. Sledijo mu še nemški, francoski, italijanski, ruski, španski, hrvaški in srbski jezik. Za nakup strokovnih knjig v tujem jeziku se knjižnica odloči le takrat, ko gre za temeljno delo določenega tematskega področja in še ni prevedeno v slovenski jezik. Zbirka se dopolnjuje z gradivom, ki spodbuja učenje drugega jezika. Gre za slovnice, slovarje in jezikovne tečaje, ki uporabnike učijo tujega jezika.

E-KNJIGE IN E-VIRI

Knjižnica uporabnikom omogoča dostop do e-knjig preko portala Biblos. Za nakup posameznih naslovov znotraj sistema Biblos se odloča na podlagi povpraševanja uporabnikov (število klikov na posamezni naslov). Večinoma nabavlja naslove leposlovja, ki so prejeli literarne nagrade, oziroma se nahajajo na spletnem portalu dobreknjige.si. Prednost imajo tudi naslovi izbrani za domača branja.

Knjižnica se odloča tudi za nakup publikacij objavljenih na medmrežju in so dostopne na daljavo (podatkovne baze, domače strani,...). Pri tem gradivu knjižnica upošteva enostavnost dostopa za uporabnike, pogostost uporabe in stroške nakupa. Uporabniki lahko do njih dostopajo v knjižnici, kjer jim zaposleni s pomočjo gesel omogočijo ogled in njihovo uporabo. Nekatere od teh baz vsebujejo strokovne informacije določenega predmetnega področja in dopolnjujejo knjižnično zbirko. Druge vsebujejo informacije, ki niso dostopne v tiskani obliki, tretje pa predstavljajo kopijo tiskane oblike gradiva.

Naši uporabniki imajo možnost oddaljenega dostopa tudi do različnih E-zbirk (npr. IUS-INFO, FinD-INFO, EBSCOhost, Angleške e-knjige zbirke EBSCO,...) preko Mestne knjižnice Kranj, ki je osrednja območna knjižnica našega področja. Na ta način lahko zadovoljijo potrebo po izobraževanju in raziskovanju.

Knjižnica vključuje v svojo zbirko tudi elektronske publikacije na fizičnih nosilcih (CD-romi, DVD-ji). Gre predvsem za razne slovarje, imenike, jezikovne tečaje, CD-rome s poučno vsebino in igrkami, ki so namenjene za izobraževanje in razvedrilo.

ZEMLJEVIDI IN OSTALO KARTOGRAFSKO GRADIVO

Knjižnična zbirka zemljevidov vsebuje zemljevide različnih držav, pokrajin, mest in zemljevide cest. Posebno pozornost namenja knjižnica zemljevidom lokalnega področja. Med gradivom so še atlasi, načrti,...

DOMOZNANSKA ZBIRKA

Knjižnica je informacijski servis, zato posveča veliko pozornost gradivu, ki govori o lokalnem področju v sedanosti in preteklosti. Knjižnica zbira vse vrste gradiva, ki opisuje zgodovino kraja, njegov kulturni razvoj in etnološko dediščino. Zbirko sestavlja knjižno in neknjižno gradivo. Knjižno gradivo je sestavljeno iz zgodovinskih in opisnih del o domačem kraju in njegovih

prebivalcih. Zbiramo leposlovna dela avtorjev z lokalnega področja. Zbirko dopolnjujemo z deli ilustratorjev in založnikov iz domačega okolja. Med gradivom so tudi tekoče serijske publikacije, ki izhajajo na lokalnem področju ali pa so izhajale v preteklosti. Knjižnica zbira vse neknjižno gradivo, ki je kakorkoli povezano z lokalno skupnostjo ali njenimi ustvarjalci.

SERIJSKE PUBLIKACIJE

Knjižnica nabavlja različne vrste serijskih publikacij. Nekatere od njih prinašajo tekoče, splošne informacije in s tem služijo razvedrilni potrebi uporabnikov. Druge govorijo o posameznih predmetnih področjih in služijo za izobraževalne in raziskovalne potrebe uporabnikov, tretje pa samo informirajo. V zbirko so vključeni dnevniki, časopisi, časniki, revije, letne publikacije in integrirni viri, katerih nova vsebina vselej nadomesti staro. Določene serijske publikacije so v tujih jezikih, nekatere tudi v elektronski obliki. Zbirko dopolnjujejo serijske publikacije, ki izhajajo na lokalnem področju. Spremljamo nove naslove na trgu in jih po potrebi uvrstimo v našo zbirko.

PRIROČNA ZBIRKA

Knjižnica ustvarja svojo priročno oziroma referenčno zbirko. Njen namen je predvsem informativne narave. Omogoča dostop do raznovrstnih informacij ali pa nudi vsestranski pregled neke teme. V prvi vrsti gre za enciklopedije, bibliografije, indekse, slovarje, kataloge, anale, statistične letopise, atlase, almanaha,... Gre za gradivo, ki vsebuje specifične teme ali informacije, ki niso primerne za branje v celoti. Med to gradivo spadajo tudi zelo stare in redke knjige, ki imajo določeno vrednost zaradi svoje starosti ali redkosti. V zbirko se vključuje tudi faksimile določenih del (Biblija, razni rokopisi...). V zbirko uvrščamo tudi nekatere publikacije, ki izstopajo po svoji vrednosti, a imajo širši družbeni pomen.

ZVOČNI POSNETKI

Knjižnica ima zbirko avdio-kaset in CD-jev. Zbirka avdio-kaset se z nakupom ne dopolnjuje več, saj medij izginja iz uporabe in postopoma bomo to gradivo odpisali. Dopolnjuje se zbirka CD-jev. Prednost imajo dela klasičnih mojstrov, sodobnih skladateljev, filmska glasba in popularna glasba različnih zvrsti. Poudarek dajemo tudi ljudski in etnični glasbi in izvajalcem, ki prihajajo iz domačega okolja. V zbirko vključujemo tudi zvočne knjige, ki vsebujejo brana leposlovna dela. To gradivo je namenjeno uporabnikom s posebnimi potrebami. Zbirka za otroke vsebuje pravljice in otroške pesmice ter zvočne knjige. Pri nabavi tovrstnega gradiva ne dosegamo standardov o nakupu, saj imamo v matični knjižnici hudo prostorsko stisko in tega gradiva ne moremo ustrezno ponuditi našim uporabnikom.

VIDEO POSNETKI

Knjižnica zbira tudi DVD-je z namenom, da zadovolji izobraževalne potrebe uporabnikov, pa tudi njihovo potrebo po zabavi in oddihu. Knjižnica je zaradi prostorskih in finančnih omejitev pri nakupu tega gradiva zelo previdna. Knjižnica nima namena nuditi širokega izbora trenutno popularnih filmov, saj jih uporabniki lahko dobijo pri drugih ponudnikih. Knjižnica daje prednost otroškim DVD-jem, ki so sinhronizirani v slovenski jezik, dokumentarnim filmom, klasičnim

filmom in filmom z izobraževalno vsebino. Prednost imajo tudi filmi evropske produkcije. V zbirko se vključujejo predvsem filmi nagrajeni z oskarji in filmi, ki so prejeli nagrade na filmskih festivalih.

POTUJOČA KNJIŽNICA

V to zbirko se v večji meri uvršča strokovno, poučno gradivo, ne glede na medij, na katerem izide. Zbirka se dopolnjuje predvsem zaradi finančnih omejitev, saj je gradivo v zbirki namenjeno kroženju po vseh krajevnih knjižnicah. Po določenem času, oziroma glede na potrebe določene organizacijske enote, se gradivo seli iz enote v enoto. S tem je poskrbljeno za kroženje gradiva in njegovo izposajo. V zbirko se vključujejo razni priročniki, ki zadovoljijo potrebo po izobraževanju prebivalcev. Leposlovna dela se uvrščajo samo po potrebi. V veliki meri se v zbirko vključujejo DVD-ji za odrasle, saj njihovo kroženje po enotah knjižnice prinaša dobro izposajo, samo gradivo pa ima omejen čas aktualnosti.

VREDNOTENJE ZBIRKE IN ODPIS GRADIVA

Knjižnično osebje mora stalno ocenjevati knjižnično zbirko in zagotavljati, da je uporabna in primerna za lokalno skupnost. Vrednotenje zbirke je močno odvisno od sposobnosti zaposlenih, da pravilno ocenijo potrebe skupnosti. Vrednotenje se izvaja na osnovi naslednjih kazalcev:

- obrat gradiva,
- število transakcij,
- količine gradiva,
- kvalitete gradiva,
- aktualnost gradiva.

Gradivo, ki ne ustreza več kriterijem za zbirko je lahko iz nje izločeno in se odpiše. Pri odpisu se upoštevajo naslednji kriteriji:

- gradivo je poškodovano, uničeno, izrabljeno ali izgubljeno,
- zastarelo gradivo, katerega vsebina ni več uporabna,
- odvečno gradivo (dvojniki) zaradi prostorskih omejitev,
- nezadostna izposoja gradiva.

Zadnji izvod v knjižnici se vrednoti na podlagi vrednosti za lokalno skupnost in upošteva naslednje kriterije:

- lokalni interes,
- uveljavljenost avtorja, ilustratorja, režiserja ali založnika,
- unikatnost informacij za raziskovalne namene.

ZAMENJAVA IN VEZAVA GRADIVA

Zamenjava odpisanega gradiva z novim (enakim) ni avtomatična. Odvisna je od:

- dostopnosti in cene na trgu,
- popularnosti gradiva,
- ima gradivo še aktualno vsebino,

- pomembnosti za tematsko področje, ki ga opisuje.

Enaki kriteriji se uporabljajo tudi pri vezavi gradiva, kjer pa cena vezave ne sme presegati vrednosti nove knjige.

PREGLEDOVANJE NABAVNE POLITIKE

Dokument o nabavi politiki se bo posodabljal in dopolnjeval v skladu z zahtevami časa in okoliščinami značilnimi za lokalno skupnost. Zato mora knjižnica pogosto analizirati potrebe in pričakovanja celotne skupnosti. Nabavna politika se bo spremljala in prilagajala potrebam okolja.

Pripravila: Tina Oman, vodja nabave

Direktor: Mag. Eržen Matjaž

Dat.: 18.09.2015